

Sygn. akt I ACa 481/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Magdalena Natalia Pankowicz
Sędziowie	:	SA Krzysztof Chojnowski SO del. Jacek Malinowski (spr.)
Protokolant	:	Małgorzata Sakowicz - Pasko

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2018 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. W.**

przeciwko (...) **w likwidacji w P.**

o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) z dnia 30 czerwca 2017 r.

oraz sprawy z powództwa **P. W.**

przeciwko(...) **w P. w likwidacji**

o uchylene uchwały nr (...) z dnia 12 sierpnia 2017 r.

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach

z dnia 5 kwietnia 2018 r. sygn. akt I C 636/17

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie III w ten sposób, że uchyla uchwałę (...)Walnego Zgromadzenia (...) w P. w likwidacji z dnia 12 sierpnia 2017 r. w części dotyczącej wstrzymania wypłaty zaliczki dla P. W., o której mowa w uchwale (...)z dnia 30.06.2017 r. i oddala powództwo w pozostałym zakresie;**

b) **w punkcie IV w ten sposób, że zasądza od pozwanej kwotę 100 zł tytułem części kosztów procesu;**

2. oddala apelację pozwanej w pozostałym zakresie;

3. *znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.*

(...)

Sygn. akt I ACa 481/18

UZASADNIENIE

Powód P. W. wystąpił przeciwko pozwanej (...) w P. w likwidacji z powództwem o stwierdzenie nieważności, ewentualnie uchylenie uchwały nr (...) z dnia 30 czerwca 2017 r., podjętej przez Walne Zgromadzenie pozwanej w sprawie wypłat zaliczek na rzecz członków spółdzielni na poczet podziału majątku. Zostało ono zarejestrowane w Sądzie Okręgowym w Suwałkach pod sygn. akt I C 636/17. Powód wniósł także o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

Pozwana (...)w P. w likwidacji żądała oddalenia powództwa oraz zwrotu kosztów procesu.

Następnie, pozwem zarejestrowanym pod sygn. akt I C 736/17, P. W. wystąpił przeciwko (...)w P. w likwidacji o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 12 sierpnia 2017 r. nr (...) w sprawie zabezpieczenia roszczeń Spółdzielni przeciwko P. W. oraz o zasądzenie od pozwanej Spółdzielni na jego rzecz kosztów procesu według norm.

W odpowiedzi na pozew, pozwana (...) w P. w likwidacji wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 19 września 2017 r. na zasadzie art. 219 kpc połączono powyższe sprawy do wspólnego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I C 636/17 Sąd Okręgowy w Suwałkach stwierdził nieważność uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia (...)w P. w likwidacji z dnia 30 czerwca 2017 r. i zasądził od pozwanej (...) w P. w likwidacji na rzecz powoda P. W. kwotę 577 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz uchylił uchwałę nr (...)Walnego Zgromadzenia (...)w P. w likwidacji z dnia 12 sierpnia 2017 r. i zasądził od pozwanej (...)w P. w likwidacji na rzecz powoda P. W. kwotę 577 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd okręgowy ustalił, że P. W. od 1980 r. jest członkiem (...) w P.. Ponadto jest właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni ponad 35 ha, wraz z inwentarzem żywym i sprzętem rolniczym w postaci m.in. kilku ciągników, kombajnu. Dnia 30 czerwca 2010 r. Walne Zgromadzenie Członków (...) w P. podjęło uchwałę w sprawie likwidacji tejże Spółdzielni. Obecnie w posiadaniu Spółdzielni znajduje się majątek w postaci środków finansowych w kwocie 700.000-800.000 zł oraz nieruchomości zabudowana budynkiem biurowym. Przed postawieniem (...) w P. w stan likwidacji powód pełnił funkcję jej prezesa. Od 2012 roku toczy się przeciwko powodowi postępowanie karne o czyn z art. 284 § 2 k.k. W postępowaniu tym zarzuca się powodowi przywłaszczenie mienia na szkodę (...) w P.. W toku tego postępowania, postanowieniem z dnia 20 czerwca 2012 r. Prokurator Rejonowy w Sejnach zabezpieczył na mieniu P. W. grożący mu obowiązek naprawienia szkody, koszty i opłaty sądowe poprzez zajęcie ruchomości w postaci ciągnika rolniczego marki V. (...) o nr rej. (...) rok produkcji 2010 o wartości 220.000 zł, nr identyfikacyjny (...) wraz z dowodem rejestracyjnym o nr blankietu DR (...) i dwoma kluczami do tego. W toku tego postępowania dopuszczono również kilka dowodów z opinii biegłych sądowych z zakresu rolnictwa i księgowości celem określenia wysokości zobowiązań i wiarytelności pozwanej (...) w P. w likwidacji wobec P. W.. W postępowaniu tym do chwili obecnej nie zapadł jeszcze prawomocny wyrok. Sprawa znajduje się na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji.

Pomiędzy stronami toczyło się i toczy szereg postępowań cywilnych, w tym sprawa z powództwa P. W. przeciwko (...) w P. o zapłatę kwoty 134.117,00 zł tytułem zwrotu pożyczki (sygn. akt I. C. 21/12 Sądu Okręgowego w Suwałkach), która jest zawieszona do czasu zakończenia postępowania karnego, oraz sprawa z powództwa P. W. o uchylenie uchwał

powziętych przez Walne Zgromadzenie ww. Spółdzielni (sygn. akt: I. C. 300/15, I. C. 1088/15, I. C. 848/15, I. C. 155/17, I. C. 330/10, I. C. 883/17 Sądu Okręgowego w Suwałkach).

W dniu 28 lutego 2015 r. Walne Zgromadzenie Członków (...) w P. w likwidacji podjęło m.in. uchwałę nr (...) w sprawie podziału majątku pozostałego po likwidacji Spółdzielni, postanawiając w niej, iż majątek ten dzieli się w całości między członkami Spółdzielni. W tej samej dacie Walne Zgromadzenie Członków (...) w P. w likwidacji podjęło też uchwałę nr (...) w sprawie zaliczkowych wypłat na rzecz członków Spółdzielni na poczet przyszłego podziału majątku. Postanowiono kwotę 325.000,00 zł przeznaczyć na wypłatę zaliczek w kwotach po 65.000,00 zł brutto na rzecz P. W., P. M., S. W., J. J. i P. S. jako członków Spółdzielni.

Statut(...) w P. w § 66 ust. 2 przewiduje, iż proporcje podziału pozostałego majątku między członków spółdzielni ustala, na wniosek likwidatora, Walne Zgromadzenie, biorąc pod uwagę liczbę uprawnionych oraz wartość i strukturę pozostałego majątku, przy uwzględnieniu liczby lat członkostwa w spółdzielni oraz stopnia uczestniczenia uprawnionych w tworzeniu majątku spółdzielni w okresie jego istnienia.

Na skutek pozwu P. W. wyrokiem z dnia 30 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach w sprawie sygn. akt I. C. 300/15 uchylił ww. uchwałę nr (...)Walnego Zgromadzenia Członków pozwanej Spółdzielni z dnia 28 lutego 2015r., wskazując iż pozostaje ona w sprzeczności z postanowieniami § 66 ust. 2 statutu Spółdzielni nie odnosząc się m.in. do liczby lat członkostwa uprawnionych w spółdzielni i ich stopnia uczestnictwa w tworzeniu majątku spółdzielni. Sąd Apelacyjny w Białymstoku dnia 24 marca 2016 r. oddalił apelację pozwanej. Jeszcze przed rozstrzygnięciem ww. sprawy, w dniu 25 sierpnia 2015 r., Walne Zgromadzenie Członków (...) w P. w likwidacji, podjęło uchwały: nr (...) o udzieleniu S. W. zaliczki w kwocie 10.000 zł; uchwałę nr(...)o udzieleniu P. M. zaliczki w kwocie 10.000 zł oraz uchwałę nr (...) o udzieleniu spadkobiercom J. J. zaliczki w kwocie 10.000 zł w równych częściach dla każdego spadkobiercy. Także te uchwały zostały zaskarżone przez powoda, wskutek czego wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach w sprawie sygn. akt I. C. 848/15 uchylił ww. uchwały Walnego Zgromadzenia Członków pozwanej Spółdzielni nr (...). Wskazując, iż pozostają one w sprzeczności z postanowieniami § 66 ust. 2 statutu Spółdzielni. Orzeczenie to nie zostało zaskarżone.

Po rozstrzygnięciu spraw sygn. akt I C 300/15 i sygn. akt I C 848/15, dnia 23 listopada 2015 r. Walne Zgromadzenie (...) w P. w likwidacji podjęło uchwałę nr (...) w sprawie zasad podziału pozostałego majątku Spółdzielni między członków, określając w niej proporcjonalny podział pozostałego majątku Spółdzielni między jej członków (obecnych i byłych): P. W., P. M., S. W., J. J., P. S.. U. proporcje podziału przyjęto w 50% liczbę pełnych lat członkostwa ww. w spółdzielni oraz w 50% stopień ich uczestnictwa w tworzeniu majątku spółdzielni na podstawie przepracowanych w Spółdzielni pełnych lat. Również dnia 23 listopada 2015 r. Walne Zgromadzenie (...) w P. w likwidacji podjęło uchwałę nr (...) w sprawie wypłat zaliczek na rzecz członków Spółdzielni na poczet podziału pozostałego majątku, postanawiając w niej, że kwota 325.000,00 zł zostanie przeznaczona na wypłatę zaliczek dla członków Spółdzielni oraz spadkobierców na poczet podziału pozostałego po likwidacji majątku z uwzględnieniem zasad podziału wynikających z uchwały nr (...). Uchwały te zostały zaskarżone przez P. W. do Sądu Okręgowego w Suwałkach, który wyrokiem z dnia 06 czerwca 2016 r. sygn. akt I C 1088/15 oddalił żądanie pozwu uznając, że pozwana Spółdzielnia określając zasady podziału uwzględniła w sposób odpowiedni przesłanki z § 66 ust. 2 statutu. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie sygn. akt I ACa 662/16 apelacja powoda została oddalona.

Dnia 4 lutego 2017 r. uchwałą nr (...)Walne Zgromadzenie Członków (...) w P. w likwidacji – w związku z toczącym się postępowaniem karnym w Sądzie Rejonowym w Augustowie w sprawie sygn. akt: VI K 54/14, z oskarżenia Prokuratury Rejonowej w Sejnach w sprawach nieprawidłowości związanych z rozliczeniami majątkowymi z tytułu powierzonego mienia Spółdzielni w okresie przed likwidacją tejże Spółdzielni – postanowiło zawiesić wypłatę zaliczki z podziału środków finansowych uzyskanych ze sprzedaży majątku Spółdzielni podczas likwidacji P. W. do czasu wydania przez Sąd prawomocnego wyroku i ponownego rozpatrzenia wraz z podjęciem nowej uchwały tytułem zabezpieczenia pokrycia roszczeń Spółdzielni. Uchwała ta została zaskarżona przez P. W. do Sądu Okręgowego w Suwałkach, który wyrokiem z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie sygn. akt I C 155/17 uwzględnił żądanie pozwu i uchylił uchwałę nr (...) z dnia 4 lutego 2017 r. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że pomiędzy

stronami niewątpliwie istnieje spór dotyczący odpowiedzialności odszkodowawczej powoda względem pozwanej i roszczeń samego powoda wobec Spółdzielni, jednakże nie może on wpływać na pozycję powoda jako członka pozwanej i prowadzić do jego pokrzywdzenia. Prawa wszystkich członków spółdzielni są bowiem równe (art. 18 ust. 1 Prawa spółdzielczego), a do tej pory nie zapadł prawomocny wyrok karny skazujący powoda za spowodowanie szkody na niekorzyść pozwanej; zatem nie można przyjąć by ponosił on odpowiedzialność karną za jej spowodowanie. Ponadto roszczenie pozwanej Spółdzielni w postępowaniu karnym zostało zabezpieczone poprzez zajęcie składnika majątku powoda o znacznej wartości, zaś strona pozwana nie wnioskuje o zmianę tego zabezpieczenia. Ponadto z wyjaśnień powoda, niekwestionowanych przez stronę pozwaną, wynikało, że powód wciąż dysponuje znacznym majątkiem obejmującym nieruchomości, inwentarz żywy, maszyny rolnicze itd. Ponadto zakres zabezpieczenia niezbędnego na pokrycie ewentualnych roszczeń Spółdzielni nie może być oceniany w oderwaniu od toczącego się postępowania karnego. Oceny takiej dokonywać może jednak tylko organ prowadzący takie postępowanie, tj. Sąd Rejonowy w Augustowie Zamiejskowy Wydział w S., przed którym sprawa karna przeciwko powodowi się toczy (art. 291 k.p.k.). W ocenie Sądu Okręgowego, pozwana Spółdzielnia podejmując zaskarżoną uchwałę weszła w kompetencję tego organu i de facto zastosowała pozakodeksowy sposób zabezpieczenia swoich roszczeń. Podkreślił, że na obecnym etapie postępowania karnego są to roszczenia tylko ewentualne i hipotetyczne, albowiem nie zapadł jeszcze w tej sprawie wyrok. Zwrócił uwagę, że wskutek zaskarżonej uchwały środki pieniężne, które powinny być wypłacone powodowi, znajdują się w dyspozycji pozwanej i są przechowywane na jej rachunku bez osobnego oprocentowania, co niewątpliwie godzi w interes majątkowy powoda jako członka Spółdzielni. Podkreślił, że jeśli proces karny toczący się przeciwko P. W., stanowiący podstawę zawieszenia wypłaty należnej mu kwoty, zakończy się jego uniewinnieniem, do wypłaty powodowi przypadnie jedynie „czysta” suma zaliczki.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie sygn. akt I ACa 831/17 oddalono apelację pozwanej Spółdzielni od wyroku wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 30 czerwca 2017 r. sygn. akt I C 155/17. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Apelacyjny nadmienił, że art. 125 § 3 Prawa spółdzielczego, który jest podstawą prawną wypłacenia powodowi zaliczki z podziału środków finansowych uzyskanych z likwidacji majątku pozwanej, przewiduje że stosunkowej wypłaty udziałów dokonuje się dopiero z kwot pozostałych po spłaceniu wszystkich należności i po złożeniu do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne. Rozwiązanie to urzeczywistnia zasadę, zgodnie z którą członek spółdzielni uczestniczy w pokrywaniu jej strat do wysokości zadeklarowanych udziałów.

Dnia 30 czerwca 2017 r. Walne Zgromadzenie Członków(...) w P. uchwałą nr(...)uchwaliło przeznaczyć kwotę 200.000 zł na wypłatę zaliczek na poczet podziału pozostałego po likwidacji majątku na rzecz członków Spółdzielni oraz spadkobierców członków Spółdzielni z uwzględnieniem zasad podziału wynikających z uchwały nr (...). Na koniec roku 2016 r. stan środków finansowych Spółdzielni wyniósł 1.742.897,48 zł. Następnie dnia 12 sierpnia 2017 r. Walne Zgromadzenie Członków (...) w P. w likwidacji uchwałą nr (...) zobowiązało likwidatora do wystąpienia do Sądu z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia roszczeń Spółdzielni przeciwko P. W. z tytułu wyrządzonych szkód w trakcie pełnienia funkcji Prezesa Zarządu oraz postanowiło wstrzymać wypłatę zaliczki dla P. W., o której mowa w uchwale nr (...)z dnia 30 czerwca 2017 r. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia wniosku Spółdzielni o udzielenie zabezpieczenia.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uwzględnił żądania powoda. W pierwszej kolejności wskazał na treść art. 42 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – prawo spółdzielcze (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1443 z późn. zm.), zgodnie z którym uchwały walnego zgromadzenia obowiązują wszystkich członków spółdzielni oraz wszystkie jej organy. Uchwały walnego zgromadzenia, które są sprzeczne z prawem, są jednak dotknięte sankcją bezwzględnej nieważności i mogą być kwestionowane w drodze powództwa o stwierdzenie nieważności (art. 42 § 2 prawa spółdzielczego w zw. z art. 189 k.p.c.). Uchwały walnego zgromadzenia sprzeczne z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzące w interesy spółdzielni albo mające na celu pokrzywdzenie jej członka są natomiast dotknięte sankcją nieważności względnej i mogą być kwestionowane w drodze powództwa o ich uchylenie (art. 42 § 3 prawa spółdzielczego). Powództwo takie winno być wniesione w ciągu 6 tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia; jeżeli zaś powództwo wnosi członek nieobecny na walnym zgromadzeniu na skutek jego wadliwego zwołania – w ciągu 6 tygodni od dnia powzięcia wiadomości przez tego członka o uchwale, nie później jednak

niż przed upływem roku od dnia odbycia walnego zgromadzenia (art. 42 § 6 prawa spółdzielczego). Sąd może nie uwzględnić upływu powyższego terminu, jeżeli utrzymanie uchwały walnego zgromadzenia w mocy wywołałoby dla członka szczególnie dotkliwe skutki, a opóźnienie w zaskarżeniu tej uchwały jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami i nie jest nadmierne (art. 42 § 8 prawa spółdzielczego).

Sąd I instancji uznał legitymację czynną powoda zważywszy na fakt, że w dalszym ciągu pozostaje on członkiem pozwanej Spółdzielni, a ponadto dochował terminu określonego w art. 42 § 6 prawa spółdzielczego. Powód domagał się uchylecia dwóch uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie(...) w P. w likwidacji w dniach: 30 czerwca 2017 r. (nr (...)) i 12 sierpnia 2017 r. (nr (...)). Podnosił także kwestię nieważności zaskarżonej uchwały 30 czerwca 2017 r. (nr (...)) z powodu jej sprzeczności z prawem. Nieważność uchwały z powodu sprzeczności jej z prawem ma charakter wyprzedzający w stosunku do przesłanek warunkujących ewentualne uchylenie uchwały i stąd też nieważność uchwały powinna być brana pod uwagę w pierwszej kolejności. Sąd podkreślił, że skuteczne postawienie zarzutu nieważności uchwały z powodu sprzeczności jej z prawem wymaga wskazania bezwzględnie obowiązującego przepisu ustawy, który zostałby naruszony w związku z powzięciem uchwały. Sam przepis art. 42 § 2 ustawy - Prawo spółdzielcze nie stanowi jednak samodzielnej podstawy uprawniającej do stwierdzenia nieważności uchwały. Przepis ten stanowi bowiem, że uchwała Walnego Zgromadzenia sprzeczna z prawem jest nieważna. Zatem obowiązkiem powoda było wskazanie, jakie przepisy prawa narusza kwestionowana uchwała. Oznacza to, że aby skutecznie skorzystać z tego uprawnienia należy wskazać konkretny przepis ustawy.

Dokonując oceny uchwały nr (...) podjętej w dniu 30 czerwca 2017 r., Sąd uznał, że żądanie stwierdzenia jej nieważności zasługiwało na uwzględnienie.

W ustalonym stanie faktycznym strony były związane zapadłą dnia 23 listopada 2015 r. uchwałą Walnego Zgromadzenia(...)w P. w likwidacji nr (...) w sprawie zasad podziału pozostałego majątku Spółdzielni między członków, która określiła zasady proporcjonalnego podziału pozostałego po likwidacji majątku Spółdzielni między jej członków (obecnych i byłych): P. W., P. M., S. W., J. J., P. S.. Uchwała ta nawiązała do czasu członkostwa ww. w spółdzielni oraz stopnia ich uczestnictwa w tworzeniu majątku spółdzielni na podstawie przepracowanych w Spółdzielni pełnych lat. Uchwała ta została zaskarżona przez powoda, lecz powództwo to okazało się bezzasadne. Mianowicie Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 06 czerwca 2016 r. sygn. akt I C 1088/15 oddalił żądanie pozwu oceniając, że pozwana Spółdzielnia uwzględniła przesłanki z § 66 ust. 2 statutu. Ocenę tę podzielił Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 22 grudnia 2016 r. sygn. akt I ACa 662/16, w którym oddalono apelację powoda. Okoliczność jednak, iż zostały prawomocnie określone zasady podziału pozostałego po likwidacji spółdzielni majątku nie oznacza jednak, że podział ten w obecnym stanie rzeczy może już być dokonywany z pominięciem zasad określonych w art. 125 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (t.j. - Dz.U. z 2017, poz. 1560 ze zm.) – dalej jako: Prawo spółdzielcze.

Sąd I instancji zgodził się z powodem, iż uchwała z dnia 20 czerwca 2017 r. jest kolejną próbą częściowego podziału majątku Spółdzielni. Pierwszą taką próbą była uchwała Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni z dnia 28 lutego 2015r., nr (...)na mocy której postanowiono o zaliczkowych wypłatach na rzecz pięciu członków Spółdzielni w kwotach po 65.000,00 zł, która została uchylona (prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 30 września 2015 r. sygn. akt I C 300/15), kolejną - uchwały nr (...) (...) i (...) z dnia 25 sierpnia 2015 r. (uchylone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 26 listopada 2015 r. sygn. akt: I C 848/15). Dalej wskazał, że art. 125 ust. 1 Prawa spółdzielczego określa kolejność zaspokojenia należności przypadających od spółdzielni w przypadku jej likwidacji. Stanowi, że są one zaspokajane w następującej kolejności: 1) koszty prowadzenia likwidacji; 2) należności ze stosunku pracy i należności, którym przepisy prawa przyznają taką samą ochronę jak należnościom ze stosunku pracy, oraz odszkodowanie z tytułu uszkodzenia ciała, wywołania rozstroju zdrowia lub pozbawienia życia, w tym również odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tytułu finansowania z funduszu gwarancyjnego banków przymusowej restrukturyzacji, o którym mowa w art. 272 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. poz. 996 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 791 i 1089), oraz wsparcia, o którym

mowa w art. 112 ust. 1 i 3 tej ustawy; 3) podatki i inne należności, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych, oraz należności z tytułu kredytów bankowych; 4) inne należności.

Następnie przepis art. 125 Prawa spółdzielczego w ust. 2 określa, że o ile należności nie są jeszcze wymagalne lub są sporne, kwoty potrzebne na ich pokrycie powinny być złożone do depozytu sądowego. W następnej kolejności z kwot pozostałych po spłaceniu wszystkich należności i po złożeniu do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne dokonuje się stosunkowej wypłaty udziałów, przy czym wypłaty tej nie można jednak dokonać przed upływem sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia wzywającego wierzycieli, a wierzyciele, którzy zgłosili wierzytelności po upływie tego terminu, mogą ich dochodzić z nierozdzielonego jeszcze majątku spółdzielni (art. 125 ust. 3 i 4 Prawa spółdzielczego). Dopiero pozostały majątek zostaje przeznaczony na cele określone w uchwale ostatniego walnego zgromadzenia (art. 125 ust. 5 Prawa spółdzielczego).

Majątek ten może być przeznaczony w całości lub części do podziału pomiędzy członków i byłych członków spółdzielni. Sytuację taką wprost przewiduje art. 125 ust. 5 Prawa spółdzielczego. Podkreślić należy, iż chodzi to o majątek, jaki pozostanie po zaspokojeniu wszystkich należności określonych w art. 125 ust. 1 prawa spółdzielczego, po złożeniu do depozytu sądowego kwot wystarczających na pokrycie należności spornych i niewymagalnych (art. 125 ust. 2 Prawa spółdzielczego), oraz po wypłacie udziałów, która może nastąpić nie wcześniej niż po upływie sześciu miesięcy od dnia wezwania dalszych potencjalnych wierzycieli (art. 125 ust. 3 i 4 Prawa spółdzielczego).

W niniejszej sprawie zaskarżona uchwała nr (...) z dnia 30 czerwca 2017 r. prowadzi do wypłaty zaliczek na poczet podziału majątku spółdzielni z pominięciem kolejności zaspokajania należności przypadających od spółdzielni. Ponadto realizacja wypłaty zaliczek prowadzi do uszczuplenia praw ewentualnych wierzycieli, ponieważ pozwana Spółdzielnia nie złożyła do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne. Taką wierzytelnością sporną jest chociażby wierzytelności powoda dochodzona w sprawie z jego powództwa przeciwko(...) w P. o zapłatę sygn. akt I C 21/12 Sądu Okręgowego w Suwałkach. Pozwana Spółdzielnia nie dokonała też wezwań wierzycieli wymaganych w art. 125 ust. 3 Prawa spółdzielczego i nie upłynął okres sześciu miesięcy od ich dokonania. Ponadto uchwałę o przeznaczeniu pozostałego majątku może podjąć jedynie ostatnie walne zgromadzenia członków spółdzielni. Walne Zgromadzenie pozwanej Spółdzielni z dnia 30 czerwca 2017 r. nie było ostatnim walnym zgromadzeniem, chociażby dlatego, że odbyło się Walne Zgromadzenie pozwanej Spółdzielni w dniu 12 sierpnia 2017 r. Tym samym, zdaniem Sądu, rozdysponowanie kwoty 200.000 zł, o której mowa w uchwale nr (...) na poczet zaliczek z tytułu częściowego podziału majątku pozwanej Spółdzielni pozostawało – jak zasadnie wskazał powód – w sprzeczności z art. 125 Prawa spółdzielczego.

Sąd zauważył, że uprawomocniła się i została wykonana jedna uchwała w przedmiocie takiego częściowego podziału majątku Spółdzielni - nr (...) z dnia 23 listopada 2015 r. Została ona zaskarżona przez powoda do Sądu Okręgowego w Suwałkach (sygn. akt I C 1088//15) wraz z zaskarżeniem uchwały nr (...) z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału pozostałego majątku i powództwo to (jak i apelacje powoda) oddalono (sygn. akt I ACa 662/16). W sprawie tej jednak rozważano przede wszystkim prawidłowość zastosowania § 66 ust. 2 statutu pozwanej Spółdzielni co do zasad podziału określonych w uchwale nr (...) zarzuty zgodności samej wypłaty zaliczek przewidzianych uchwałą nr(...) z treścią art. 125 Prawa spółdzielczego nie były podnoszone i ani Sąd Okręgowy w Suwałkach, ani Sąd Apelacyjny w Białymstoku argumentacji w tym zakresie nie rozwijał. W kolejnej zaś sprawie w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 lutego 2018 r. (sygn. akt I C 155/17; I ACa 831/17) zostało nadmienione, iż art. 125 § 3 Prawa spółdzielczego przewiduje, że stosunkowej wypłaty udziałów dokonuje się dopiero z kwot pozostałych po spłaceniu wszystkich należności i po złożeniu do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne, a rozwiązanie to urzeczywistnia zasadę, zgodnie z którą członek spółdzielni uczestniczy w pokrywaniu jej strat do wysokości zadeklarowanych udziałów. Tym samym także podział pozostałego majątku (w tym także podział częściowy) przed dokonaniem wypłat należności i wezwaniem wierzycieli z art. 125 ust. 1-4 jest przedwczesny.

W ocenie Sądu Okręgowego przepisy prawa spółdzielczego nie dopuszczają możliwości wypłaty zaliczek na poczet podziału pozostałego po likwidacji majątku. Dopuszczenie możliwości zaliczkowej wypłaty świadczeń pieniężnych z

pozostałego po likwidacji majątku otwierałoby drogę do dalszych niekontrolowanych wypłat środków z pominięciem kryteriów określonych w statucie i umniejszania majątku pozostałego do dalszego podziału z pominięciem praw ewentualnych wierzycieli. Dlatego też stwierdził nieważność uchwały nr (...)z uwagi na jej sprzeczność z prawem.

Sąd Okręgowy uznał również za zasługujące na uwzględnienie żądanie powoda dotyczące uchwały nr(...) podjętej w dniu 12 sierpnia 2017 r. Podniósł, że stan faktyczny sprawy niniejszej w zakresie powyższej uchwały jest analogiczny do stanu faktycznego ustalonego w sprawie sygn. akt I C 155/17 Sądu Okręgowego w Suwałkach i Sądu Apelacyjnego w Białymstoku (sygn. akt I ACa 883/17). W ocenie Sądu uchwała nr(...) godzi w interes powoda jako członka Spółdzielni. Pomiędzy stronami niniejszego postępowania istnieje spór dotyczący odpowiedzialności odszkodowawczej powoda względem pozwanej Spółdzielni i roszczeń powoda względem tejże Spółdzielni. Na tle tego sporu toczyło i toczy się szereg spraw sądowych. Istniejący pomiędzy stronami postępowania spór nie może jednak, w ocenie Sądu, przenosić się na pozycję powoda jako członka pozwanej Spółdzielni i prowadzić do jego pokrzywdzenia. Prawa wszystkich członków spółdzielni wynikające z członkostwa w spółdzielni są bowiem równe (art. 18 ust. 1 prawa spółdzielczego). Dotychczas nie zapadł żaden prawomocny wyrok skazujący powoda działanie na szkodę pozwanej Spółdzielni. Na chwilę obecną – zważywszy na obowiązującą w prawie karnym zasadę domniemania niewinności – nie sposób więc przyjąć, by odpowiedzialność karna powoda za spowodowanie takiej szkody została przesądzona. Trzeba też mieć na względzie, że roszczeniu pozwanej Spółdzielni w postępowaniu karnym udzielono zabezpieczenia poprzez zajęcie składnika majątku powoda o znacznej wartości. Potencjalnemu roszczeniu pozwanej Spółdzielni w postępowaniu karnym udzielono już zabezpieczenia poprzez zajęcie ruchomości w postaci ciągnika rolniczego marki V. (...) o nr rej. (...) rok produkcji 2010 o wartości 220.000 zł. Ponadto – jak wynika z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie sygn. akt: I ACa 831/17 - postanowieniem z dnia 17 października 2017 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II Kz 187/17 Sąd Okręgowy w Suwałkach utrzymał w mocy postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 23 sierpnia 2017 r., w którym doszło do oddalenia wniosku oskarżyciela posiłkowego o udzielenie zabezpieczenia poprzez wstrzymanie wypłaty kwoty zaliczki w wysokości 88.794,50 zł wynikającej z uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w P. z dnia 23 listopada 2015 r. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy pozostawiając powyższą kwotę na rachunku bankowym w(...)S. Oddział w P.. Zakres zabezpieczenia niezbędnego na pokrycie ewentualnych roszczeń Spółdzielni w postępowaniu karnym nie może być oceniany w oderwaniu od toczącego się postępowania karnego. Oceny takiej dokonywać może, zdaniem Sądu, jedynie organ prowadzący takie postępowanie, tj. Sąd Rejonowy w Augustowie Zamiejscowy Wydział w S., przed którym sprawa karna przeciwko powodowi się toczy (art. 291 k.p.k.). Podejmując zaskarżoną pozewem uchwałę pozwana Spółdzielnia weszła w kompetencję tego organu i de facto zastosowała pozakodeksowy sposób zabezpieczenia swoich roszczeń.

Sąd Okręgowy, za Sądem Apelacyjnym w Białymstoku w sprawie sygn. akt I ACa 831/17, zauważył, że pozwana Spółdzielnia w toczącym się postępowaniu karnym ani też w innym postępowaniu nie sformułowała dotychczas w stosunku do wierzytelności powoda jakiegokolwiek oświadczenia o charakterze hamującym (zarzutu potrącenia, zatrzymania), które rodziłoby potrzebę wstrzymania wypłaty należnej powodowi kwoty. Pozwana Spółdzielnia nie przedstawiła też w niniejszej sprawie konkretnej kalkulacji swojego przyszłego roszczenia odszkodowawczego, ani nie przedłożyła dowodów na poparcie wysokości szkody, charakteru bezprawnego działania lub zaniechania powoda i adekwatnego związku przyczynowego istniejącego między wymienionymi elementami, powołując się jedynie na toczące się postępowanie karne, którego ustalenia w kwestii wysokości szkody nie będą wiązały sądu cywilnego na podstawie art. 11 k.p.c. Uwzględniając ww. wymienione argumenty przyjął, że zaskarżona przez powoda uchwała nr (...) skutkowałą pokrzywdzeniem powoda jako członka Spółdzielni. Nie ma bowiem podstaw do różnicowania jego praw wobec pozwanej w stosunku do innych jej członków.

O kosztach procesu w obu połączonych sprawach (pkt II i IV wyroku) Sąd rozstrzygnął w oparciu o treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c., ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda na podstawie § 8 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

Apelację od powyższego wyroku złożyła pozwana zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. dowolne przyjęcie, że pozwana Spółdzielnia nie dokonała wezwań wierzycieli wymaganych w art. 125 ust. 3 Prawa spółdzielczego i nie upłynął okres sześciu miesięcy od ich dokonania, co pozostaje w oczywistej sprzeczności z faktem, że z wniosku likwidatora pozwanej Spółdzielni z dnia 21 września 2010 r. w Monitorze Spółdzielczym ukazało się ogłoszenie o postawieniu pozwanej Spółdzielni w stan likwidacji z wezwaniem wierzycieli do zgłoszenia wierzytelności w terminie trzech miesięcy od dnia tego ogłoszenia oraz na zamówienie likwidatora pozwanej Spółdzielni w(...)z dnia 23 marca 2011 r. ukazało się ogłoszenie o postawieniu pozwanej Spółdzielni w stan likwidacji wraz z wezwaniem wierzycieli do zgłaszania wierzytelności do dnia 30 czerwca 2011 r., które również zostało umieszczone na tablicy ogłoszeń w siedzibie pozwanej Spółdzielni i widnieje do chwili obecnej,

2. niewłaściwe zastosowanie w sprawie art. 125 ust. 3 Prawa spółdzielczego,

3. niewłaściwe zastosowanie w sprawie art. 42 § 2 Prawa spółdzielczego wskutek błędnego przyjęcia, że uchwała nr(...) Walnego Zgromadzenia (...) w P. w likwidacji z dnia 30 czerwca 2017 r. jest sprzeczna z art. 125 Prawa spółdzielczego,

4. błędną wykładnię art. 42 § 3 prawa spółdzielczego i przyjęcie, że uchwała nr(...)Walnego Zgromadzenia (...) w P. w likwidacji z dnia 12 sierpnia 2017 r., zobowiązująca likwidatora do podjęcia działań w ramach obowiązujących przepisów prawa, narusza interes członka spółdzielni.

Wskazując na powyższe, wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództw,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, a w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje.

Powód wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja pozwanej zasługiwała na uwzględnienie jedynie w części dotyczącej jednej uchwały nr(...)z dnia 12 sierpnia 2017 r., a w pozostałym zakresie nie była zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i argumentację Sądu Okręgowego, które legły u podstaw stwierdzenia nieważności pierwszej uchwały nr (...)z dnia 30 czerwca 2017 r. Walnego Zgromadzenia (...)w P. w likwidacji. Jeżeli chodzi o uchwałę tego samego organu nr (...) dnia 12 sierpnia 2017 r. to również należy podzielić ustalenia faktyczne, a po części także ocenę prawną roszczenia powoda. Wobec niespornych, istotnych do rozstrzygnięcia sprawy okoliczności dotyczących podjęcia tychże uchwał, podniesione przez skarżącą zarzuty sprowadzają się praktycznie do niewłaściwego zastosowania lub błędnej wykładni wymienionych w apelacji przepisów prawa spółdzielczego. Jedyna kwestia związana ze stanem faktycznym, którą sąd okręgowy błędnie ustalił, dotyczyła przyjęcia, że pozwana Spółdzielnia nie dokonała wezwań wierzycieli wymaganych w art. 125 ust. 3 Prawa spółdzielczego i nie upłynął okres sześciu miesięcy od ich dokonania. Pozwana wykazała jednak, że z wniosku likwidatora pozwanej Spółdzielni z dnia 21 września 2010 r. w Monitorze Spółdzielczym ukazało się ogłoszenie o postawieniu pozwanej Spółdzielni w stan likwidacji z wezwaniem wierzycieli do zgłoszenia wierzytelności w terminie trzech miesięcy od dnia tego ogłoszenia oraz na zamówienie likwidatora pozwanej Spółdzielni w (...)z dnia 23 marca 2011 r. ukazało się ogłoszenie o postawieniu pozwanej Spółdzielni w stan likwidacji wraz z wezwaniem wierzycieli do zgłaszania wierzytelności do dnia 30 czerwca 2011 r. Okoliczność ta nie miała jednak wpływu na ostateczne rozstrzygnięcie sprawy.

Odnosząc się do pierwszej uchwały istotnie należy podzielić stanowisko sądu I instancji, że jest ona sprzeczna z art. 125 prawa spółdzielczego, a więc zgodnie z art. 42 § 3 Prawa spółdzielczego należało ją uznać za nieważną. Uchwała dotyczy wypłaty zaliczek. Sąd apelacyjny dostrzega, podobnie jak i sąd okręgowy, rozstrzygnięcie w sprawie sygn. akt I ACA 662/16 (I C 1088/15), gdzie nie stwierdzono nieważności podobnej uchwały. Słusznie jednak sąd okręgowy zauważa,

że w sprawie tej rozważano przede wszystkim prawidłowość zastosowania § 66 ust. 2 statutu pozwanej Spółdzielni co do zasad podziału określonych w uchwale nr(...)zarzuty zgodności samej wypłaty zaliczek przewidzianych uchwałą nr(...) z treścią art. 125 Prawa spółdzielczego nie były podnoszone i ani Sąd Okręgowy w Suwałkach, ani Sąd Apelacyjny w Białymstoku argumentacji w tym zakresie nie rozwijał. Obecnie natomiast takie zarzuty stanowią istotę sporu. Zgodzić się należy z ze stanowiskiem sądu okręgowego, że art. 125 prawa spółdzielczego nie daje możliwości wypłaty zaliczek na poczet podziału pozostałego po likwidacji majątku. Mówi on w § 1 o kolejności zaspokajania należności przypadających od spółdzielni w likwidacji, która wygląda następująco:

1) koszty prowadzenia likwidacji;

2) należności ze stosunku pracy i należności, którym przepisy prawa przyznają taką samą ochronę jak należnościom ze stosunku pracy, oraz odszkodowanie z tytułu uszkodzenia ciała, wywołania rozstroju zdrowia lub pozbawienia życia, w tym również odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tytułu finansowania z funduszu gwarancyjnego banków przymusowej restrukturyzacji, o którym mowa w art. 272 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1937 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 685 i 723), oraz wsparcia, o którym mowa w art. 112 ust. 1 i 3 tej ustawy;

3) podatki i inne należności, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych, oraz należności z tytułu kredytów bankowych;

4) inne należności.

Jako przepis bezwzględnie obowiązujący nie może on być zmieniony na mocy postanowień statutu czy uchwał walnego zgromadzenia.

Art. 125 § 2 stanowi ponadto, że o ile należności nie są jeszcze wymagalne lub są sporne, kwoty potrzebne na ich pokrycie powinny być złożone do depozytu sądowego.

Podkreślenia wymaga, że art. 125 § 3 Prawa spółdzielczego przewiduje, że stosunkowej wypłaty udziałów dokonuje się dopiero z kwot pozostałych po spłaceniu wszystkich należności i po złożeniu do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne. Rozwiązanie przyjęte w analizowanym przepisie urzeczywistnia zasadę, zgodnie z którą członek spółdzielni uczestniczy w pokrywaniu jej strat do wysokości zadeklarowanych udziałów. W realiach niniejszej sprawy brak jest jednak jakichkolwiek okoliczności, które uchylałyby obowiązek pozwanej wynikający z tego przepisu. Należy przy tym podzielić pogląd zawarty w wyroku SN z 23 czerwca 1992 r. (I PRN 27/92, OSNC 1993, nr 4, poz. 66; Lexis.pl nr 298501), że regulację art. 125 § 3 należy uznać za szczególną i mającą pierwszeństwo także przed unormowaniem z art. 26 § 1, co oznacza, że jeżeli została otwarta likwidacja spółdzielni, to nie można skutecznie dochodzić zwrotu udziałów członkowskich na podstawie tego ostatniego przepisu, jeszcze przed spłaceniem wszystkich należności spółdzielni i przed złożeniem do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne.

Na koniec z art. 125 § 5 wynika, że pozostały majątek zostaje przeznaczony na cele określone w uchwale ostatniego walnego zgromadzenia.

Ratio legis powyższego unormowania polega na tym, by należności z wyższej kategorii zostały spłacone w pierwszej kolejności lub tak zabezpieczone, że ich realizacja w przyszłości nie pozostawia wątpliwości. Pozwana spółdzielnia musiałaby więc wykazać, że spełniła wszystkie wymagania określone w ww. przepisie, czego w niniejszej sprawie nie uczyniła. W szczególności mamy do czynienia z istnieniem spornej wierzytelności, której powód dochodzi od pozwanej w sprawie o sygn. akt I C 21/12 Sądu Okręgowego w Suwałkach. Zgodnie z art. 125 § 2 pr.spółdz. kwota potrzebna na pokrycie spornej wierzytelności powinna zostać złożona do depozytu. Nie ma żadnych przesłanek, aby przyjmować, że ww. sprawa została wszczęta przez powoda fikcyjnie na użytek niniejszej sprawy. Pozwana winna wykazać, że dochowała wszystkich wymagań pozwalających na wypłatę zaliczek. Regulacja z art. 125 § 5 wyraźnie wskazuje czas

i formę decyzji o przeznaczeniu majątku pozostałego po likwidacji. W ocenie Sądu Apelacyjnego możliwe byłoby podjęcie uchwały o zaliczkowej wypłacie w sytuacji bezwzględego wykazania, że wszystkie inne należności zostały zaspokojone lub złożone do depozytu. Jednakże w niniejszej sprawie tak nie jest z powodu wierzitelności powoda, ale także sama pozwana przyznaje, że ponosi koszty związane z posiadaniem majątkiem, a więc muszą być zabezpieczone odpowiednie środki na ten cel.

Druga uchwała nr (...) z dnia 12 sierpnia 2017 r. została uchylona w zaskarżonym wyroku. Składała się ona z dwóch części: pierwsza dotyczyła zobowiązania likwidatora do wystąpienia do Sądu z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia roszczeń Spółdzielni przeciwko P. W. z tytułu wyrządzonych szkód w trakcie pełnienia funkcji Prezesa Zarządu, a druga wstrzymania wypłaty zaliczki dla P. W., o której mowa w uchwale nr (...)z dnia 30 czerwca 2017 r. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia wniosku Spółdzielni o udzielenie zabezpieczenia.

Zgodnie z art. 42 § 3 uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Istotnie podzielić należy stanowisko sądu okręgowego, że uchwała w tej części godzi w interes powoda. Argumenty podniesione w uzasadnieniu trafnie oddają istotę problemu i nie ma potrzeby ich powtarzania, tym bardziej, że powyższa ocena została szczegółowo przedstawiona w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie I ACa 831/17, omówionej w części wstępnej uzasadnienia. Wystarczy tu jedynie przypomnieć, że uchwała mająca na celu pokrzywdzenie członka spółdzielni oznacza wadliwe działanie walnego zgromadzenia prowadzące do uzyskania przez spółdzielnię, określonych jej członków lub grupę członków korzyści kosztem innego członka lub członków. Uchwała walnego zgromadzenia może być uznana za krzywdzącą członka zarówno wówczas, gdy cel pokrzywdzenia istniał w czasie podejmowania uchwały jak i wtedy, gdy treść uchwały spowodowała, że jej wykonanie doprowadziło do pokrzywdzenia członka (zob. analogiczne rozważania dotyczące spółki akcyjnej w wyroku SN z dnia 16 kwietnia 2004 r., I CK 537/03, OSNC 2004, Nr 12, poz. 204, z glosą aprobującą K. Oplustila, Gl. 2005, Nr 3, poz. 43). Należy również podkreślić, że uchwała walnego zgromadzenia mająca na celu pokrzywdzenie członka spółdzielni może być uznana za sprzeczną z zasadą równości praw i obowiązków wynikających ze stosunku członkostwa wyrażoną w art. 18 § 1 Prawa spółdzielczego.

Prawo spółdzielcze ani statut pozwanej nie definiują kryteriów pokrzywdzenia członka Spółdzielni uchwałą jej organu. Granice swobody uznania Walnego Zgromadzenia pozwanej w tym zakresie wyznacza więc przepis art. 42 § 3 Prawa spółdzielczego i wskazane w nim przesłanki, których spełnienie może uzasadniać wyeliminowanie z obrotu prawnego ważnej i niesprzecznej z ustawą uchwały tego organu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego niezasadnie pozwana zarzuciła w apelacji, że w niniejszym procesie nie zostało wykazane, by uchwała ta miała na celu pokrzywdzenie powoda jako jej członka. Argument podnoszony przez pozwaną, że przeciwko powodowi toczy się postępowanie karne za spowodowanie szkody na rzecz Spółdzielni nie jest przekonujący, gdyż w sprawie tej nie zapadł jeszcze prawomocny wyrok skazujący powoda, a zatem spór ten nie mógł przenosić się na pozycję powoda jako członka pozwanej. Podnieść w tym miejscu trzeba, że potencjalnemu roszczeniu odszkodowawczemu pozwanej w postępowaniu karnym udzielono już zabezpieczenia. |Jednocześnie należy stwierdzić, że konieczności uchylenia uchwały nie stoi na przeszkodzie stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) ponieważ cel pokrzywdzenia istniał w czasie podejmowania uchwały, a więc powinna zostać wyeliminowana z obrotu. Jeżeli bowiem wypłaty zaliczek byłyby dopuszczalne to powód również powinien mieć do nich prawo, tak jak i pozostali członkowie.

Jednocześnie jednak nie było podstaw do uchylania części pierwszej uchwały, a dotyczącej zobowiązania likwidatora. Nie można bowiem uznać, że narusza ona interes powoda jako członka spółdzielni. Pozwana ma prawo występować z np. z wnioskami do sądu, w tym wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia roszczeń. Ostatecznie wówczas sąd oceni czy uprawniony uprawdopodobnił roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Nie ma podstaw, aby uznać takie działanie za sprzeczne ze statutem, dobrymi obyczajami, nie godzi ono w interesy spółdzielni. W szczególności jednak nie ma na celu pokrzywdzenia powoda, skoro między stronami toczą się od wielu lat spory sądowe. Oprócz kwestii związanych z funkcjonowaniem spółdzielni dotyczą one kwestii odszkodowawczych. Z jednej

strony to powód skierował przeciwko spółdzielni pozew o zapłatę, a z drugiej z inicjatywy spółdzielni toczy się przeciwko powodowi proces karny.

Mając powyższe na uwadze, zgodnie z art. 385 kpc i 386 § 1 kpc, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Konsekwencją częściowej zmiany była również konieczność zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu zawartych w pkt IV wyroku sądu okręgowego poprzez zastosowanie zasady stosunkowego ich rozdzielenia – art. 100 kpc. W zakresie kosztów postępowania apelacyjnego również zastosowano art. 100 kpc znosząc wzajemnie między stronami koszty procesu, ponieważ było one zbliżone, przy uwzględnieniu częściowego uwzględnienia apelacji i wyższych kosztów poniesionych przez pozwaną oraz przyjęciu, że wygrała ona w 1/4.

(...)